

ИЗВЕШТАЈ И ПРЕПОРУКЕ

са Међународног стручног скупа – округлог стола

„Деинституционализација – искуства у региону“

Републички завод за социјалну заштиту, 24 - 25. септембра 2015. године организовао је међународни стручни скуп – округли сто на тему „Деинституционализација – искуства у региону“. Стручни скуп је део активности у оквиру пројекта "Процена вредности и

ефективности социјалне заштите – „CABE“ (SAVE - Social Protection Assessment for Values and Effectiveness) који Републички завод реализује у партнерству са Европским центром за социјалну политику и истраживање из Беча. На скупу су учествовали представници министарстава, завода за социјалну заштиту и јавних установа у систему социјалне заштите из Босне и Херцеговине, Црне Горе, Хрватске, Македоније и Републике Српске, као и научни и стручни радници из Србије.

У складу са општим и специфичним циљевима пројекта, циљ овог стручног скупа био је размена знања и узајамно учење кроз компаративне анализе искустава деинституционализације.

*

*

*

Међународни стручни скуп су отворили Др Ненад Иванишевић, државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Предраг Петровић, директор Републичког завода за социјалну заштиту.

Након уводних излагања у којима је представљен општи контекст у коме се у Србији одвија процес трансформације установа и деинституционализације, представљен је пројекат „Процена вредности и ефикасности социјалне заштите“, до сада реализоване пројектне активности и очекивани резултати пројекта. Из перспективе донатора који

подржавају процес деинституционализације у Србији, представљен је „Отворени загрљај“, пројекат који је оријентисан на унапређење положаја корисника резиденцијалних установа са интелектуалним и менталним потешкоћама.

Окосницу стручног скупа чинило је представљање специфичности сваке од земаља учесница, са посебним акцентом на заједничким искуствима и будућим правцима деловања у деинституционализацији. Учесници скупа су у дводневном раду

представили најважнија достигнућа у процесу смањења броја корисника у установама и развоја разноврсних услуга у заједници, укључујући превенцију, како би се смањила потреба за резиденцијалним збрињавањем. Тај преглед је био основ и за преиспитивање и

идентификацију потенцијала за побољшање економичности будућих активности у процесу деинституционализације у Србији и у земљама региона.

Сви уводничари и излагачи, као и сви учесници стручног скупа „Деинституционализација – искуства у региону“ су током дводневног рада представили најважније процесе развоја система социјалне заштите, скренули пажњу на изазове које треба имати у виду у даљем наставку преласка са институционалног модела заштите на ванинституционално збрињавање корисника у локалним заједницама и указали на могуће активности и процесе који могу значајно да допринесу даљем развоју система у свим земљама у региону.

*

*

*

Као заједничке и од свих препознате, препоруке учесника стручног скупа могу се објединити у следећем:

- ⇒ Процес деинституционализације треба да буде мултисекторски планиран и заснован на подацима. То значи да подаци од значаја за процес деинституционализације треба да се прикупљају и обједињују из свих релевантних система, не само из система социјалне заштите.
- ⇒ Процес планирања и спровођења деинституционализације не сме и не треба да

буде одговорност само система социјалне заштите. У бригу о посебно осетљивим групама становника и њихову заштиту треба да се равноправно, уз сектор социјалне заштите, укључе и сектори здравства, образовања, правосуђа, урбанизма и сви други релевантни сектори.

- ⇒ Неопходно је одговорност за спровођење процеса деинституционализације поделити између различитих нивоа организовања, односно повећати одговорност и активности јединица локалне самоуправе у планирању и спровођењу процеса деинституционализације, посебно са аспекта обезбеђивања недостајућих локалних социјалних услуга.
- ⇒ У складу са потребама локалних заједница, успостављати и развијати разноврсне социјалне услуге на локалном нивоу уз обезбеђење плурализма пружалаца услуга
- ⇒ Обезбедити континуирано унапређивање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите и повећавати њихову спремност за трансформације установа и прелазак на ванинституционално збрињавање корисника

- ⇒ Развијати превентивне програме усмерене на јачање капацитета биолошких породица за бригу о својим члановима, посебно код оних породица код којих постоји ризик од институционализације неког од чланова
- ⇒ Подстицати развој недостајућих и стално унапређивати квалитет постојећих социјалних услуга које се пружају у заједницама
- ⇒

- ⇒ Креирати и стално развијати програме подршке за оснаживање породица чији су чланови већ у институцијама како би се унапредили њихови капацитети за преузимање и наставак заштите чланова у породичним условима
- ⇒ Стално развијати и јачати сарадњу између јавних установа социјалне заштите и организација цивилног друштва, као и организација у приватном сектору, са посебним акцентом на подели одговорности у пружању локалних социјалних услуга заснованих на потребама корисника
- ⇒ Унапредити постојеће и развити нове механизме за ефикаснију сарадњу са представницима медија, а тиме и са најширом јавношћу и на тај начин обезбедити предуслове за широку кампању за промовисање социјалне укључености и развој ванинституционалних облика збрињавања најосетљивијих друштвених група.

Стручни скуп је закључен са општом оценом да овај облик сарадње и размене искустава у процесу деинституционализације треба наставити, с обзиром да су проблеми и начини њиховог решавања веома слични у свим земљама региона, те да постоји заједничко разумевање и када је реч о будућим активностима.

Учесници скупа су се сагласили да би било од користи да се размена искустава интензивира кроз организовану регионалну сарадњу, уз могуће оснивање регионалне мреже, која би свим чланицама повећала могућности учења разменом расположивих ресурса, као и могућности аплицирања за средства из фондова Европске уније.